

Meditaties

Schrijver	tekst	pagina
Ds. P. den Butter	Genesis 6:8	165
Ds. A. Hoekman	2 Kronieken 30:8	237
Ds. P. den Butter	Spreuken 30:5a	213
Ds. A. van de Weerd	Prediker 7:1	225
Ds. P. Roos	Psalm 31:16a	1
Ds. L.W. van der Meij	Jona 4:1 en 2	33
Ds. P. den Butter	Habakuk 3:19	201
Ds. A. van Heteren	Mattheüs 1:23	285
Ds. P. van Zonneveld	Mattheüs 17:8	45
Ds. A. van Heteren	Markus 1:41	21
Ds. B.L.C. Aarnoudse	Markus 11:11	57
Dr. A. Baars	Lukas 17:32	261
Ds. L.W. van der Meij	Lukas 24:34b	117
Ds. K. Hoefnagel	Johannes 13:7b	81
Ds. A. van Heteren	Johannes 14:26b	141
Ds. P. Roos	Johannes 19:5b	69
Ds. M.A. Kempeneers	Handelingen 2:24	93
Ds. M.C. Tanis	Handelingen 2:4b	129
Ds. M. Vlietstra	Filippenzen 1:27a	189
Ds. A. van de Weerd	2 Thess. 3-1a	177
	1 Thess. 1:2b	
	Rom. 8:34 slot	
Ds. A. van de Weerd	2 Tim. 4:17a	249
Ds. M. Vlietstra	2 Tim. 4:17	273
Ds. G. Bouw	Hebr. 7:25	153
Ds. M.C. Tanis	Openbaring 1:17-18a	105

Van de Redactie

Jaaroverzicht 2011	2
Ambtsdragerconferentie D.V. 14 januari Chr. Geref. Kerk te Noordeloos	
Spreker: ds. J.M.J. Kieviet	2
Oudere predikanten: ds. M. Vietstra en ds. P. van Zonneveld zijn beide op dit moment niet in staat voor te gaan in de kerken. Ons medeleven gaat ook uit naar ds. G. Bouw wiens lichamelijke omstandigheden zeer zorgelijk blijven. De Heere gedenke hen in alle opzichten.	46
Biddag voor gewas en arbeid	58
Prins Friso	58
Ontmoetingsdag 14 april 2012	82
Zendingsdag Elburg 18 juli 2012	106
Hemelvaartsdag en Pinksteren	118
Ds. M.A. Kempeneers toegetreden tot het bestuur van de stichting "Bewaar het Pand"	130
Afscheid van de gemeente Elburg zal plaatsvinden op D.V. zondag 10 juni 2012	130
D.V. 20 juni zal ds. Kempeneers bevestigd worden tot predikant van Katwijk aan Zee	130
Ds. K. Hoefnagel hoopt in deze dienst voor te gaan, om 15.00 uur; de intrededienst	
Begint om 19.30 uur	
Het LCJ heeft voor het eerst een digitaal jaarverslag gemaakt	130
Ontmoetingsdag Bewaar het Pand Urk, D.V. zaterdag 15 sept. 2012	166
Ds. M. Vlietstra heeft gemeend vanwege zijn leeftijd (88 jaar) zich als bestuurslid uit de Stichting 'Bewaar het Pand' terug te trekken.	190
Per 31 december 2012 is het LCJ omgezet naar Stichting met Raad van Toezicht	214
Reformatieherdenking 31 oktober 2012	238
Dankdag voor gewas en arbeid 7 november 2012	238
Ds. en Mevr. Vlietstra mochten in de maand november gedenken dat zij 60 jaar getrouwd waren en dat het 60 jaar geleden was dat ds. Vlietstra in het ambt van dienaar des Woords bevestigd werd.	274

Ds. en Mevr. Kieviet mochten gedenken 40 jaar getrouwd te zijn	286
Kerst en Jaarwisseling	286

ARTIKELEN

Ambtelijke praktijk

Ds. M.C. Tanis	Spreken. Gegrond. Judas 12-15	2
Ds. M.C. Tanis	Let op. Judas 16-19	22
Ds. M.C. Tanis	Aansporing tot bekwaammaking. Judas 20-21	34
Ds. M.C. Tanis	Het gemeentelven. Judas 22-23	46
Ds. M.C. Tanis	Een sterkend slotwoord Judas 24-25	58
Ds. M.C. Tanis	En toch Johannes	70
Ds. M.C. Tanis	Lessen ook nu 1 Johannes 1-5	82
Ds. M.C. Tanis	Overal onderwijs	94
Ds. M.C. Tanis	Levensvoorbeeld 2 Joh.:1-a	106
Ds. M.C. Tanis	Echt liefhebben is onbegrensd 2 Joh:1	118
Ds. M.C. Tanis	Waarheidsbeleving 2 Joh.:2 en 3	130
Ds. M.C. Tanis	Levenspraktijk 2 Johannes:4-6	142
Ds. M.C. Tanis	Paraat en daad 2 Johannes:7 en 8	161
Ds. M.C. Tanis	De waarde van Christus' leer 2 Johannes:9	166
Ds. M.C. Tanis	Radicaliteit 2 Joh. 10 en 11	178
Ds. M.C. Tanis	Liefde in woord en daad 3 Joh.: 1 en 2a	190
Ds. M.C. Tanis	Vreugde in het werk van God 3 Joh.:2b-4	202
Ds. M.C. Tanis	Levenstaak 3 Joh. 5-8	214
Ds. M.C. Tanis	Attendheid 3. Joh. 9 en 10	226
Ds. M.C. Tanis	Pastor zijn. 3 Joh.:11-12	238
Ds. M.C. Tanis	Correspondentie. 3 Joh. 13-15	250
Ds. M.C. Tanis	Een sprekend moment	262
Ds. M.C. Tanis	Belijden en beleven	273
Ds. M.C. Tanis	Leeft het verleden?	286

De praktijk der godzaligheid

Ds. J.M.J. Kieviet	Het avondmaalsformulier (60)	4
Ds. J.M.J. Kieviet	Het avondmaalsformulier (61)	26
Ds. J.M.J. Kieviet	Het avondmaalsformulier (62)	38
Ds. J.M.J. Kieviet	Het avondmaalsformulier (63)	50
Ds. J.M.J. Kieviet	Het avondmaalsformulier (64)	62
Ds. J.M. J. Kieviet	Het avondmaalsformulier (65)	74
Ds. J.M.J. Kieviet	Het avondmaalsformulier (66)	98
Ds. J.M.J. Kieviet	Het avondmaalsformulier (67)	111
Ds. J.M.J. Kieviet	Het avondmaalsformulier (68)	121
Ds. J.M.J. Kieviet	Het avondmaalsformulier (69)	133
Ds. J.M.J. Kieviet	Het avondmaalsformulier (70)	147
Ds. J.M.J. Kieviet	Het avondmaalsformulier (71)	174
Ds. J.M.J. Kieviet	Het avondmaalsformulier (72)	186
Ds. J.M.J. Kieviet	Het avondmaalsformulier (73)	193
Ds. J.M.J. Kieviet	Het avondmaalsformulier (74)	206
Ds. J.M.J. Kieviet	Het avondmaalsformulier (75)	215
Ds. J.M.J. Kieviet	Het avondmaalsformulier (76)	228
Ds. J.M.J. Kieviet	Het avondmaalsformulier (77)	257
Ds. J.M.J. Kieviet	Het avondmaalsformulier (78)	279

Kerkelijk actueel

Ds. P. Roos	Kerkplanting	14
Ds. P. Roos	Ambtelijk contact	23
Ds. P. Roos	Een gestolen Jezus	36
Ds. P. Roos	Vervolging	48
Ds. P. Roos	Kerkverlating	60
Ds. P. Roos	Lijdensprediking	72
Ds. P. Roos	HHK	84
Ds. P. Roos	Jongeren	96
Ds. P. Roos	Pasen	107

Ds. P. Roos	De leer	119
Ds. P. Roos	Zekerheid	132
Ds. P. Roos	Heilszekerheid	143
Ds. P. Roos	Zekerheid des geloofs	154
Ds. P. Roos	Klokkenluiders (1)	167
Ds. P. Roos	Klokkenluiders (2)	180
Ds. P. Roos	GKV (1)	191
Ds. P. Roos	GKV (2)	204
Ds. P. Roos	Ds. G. Bouw	222
Ds. P. Roos	Moderne preken	231
Ds. P. Roos	Denktank	241
Ds. P. Roos	GKV (3)	251
Ds. P. Roos	Hoe preekte Jezus?	264
Ds. P. Roos	Rutte	275
Ds. P. Roos	Gezinsleed	288
Ds. K. Hoefnagel	Impressie Werkendam	109

Voor u gelezen

John Bunyan	Wat het wil zeggen tot Christus te komen	160
John Bunyan	Wat het zeggen wil tot Christus te komen	171
John Bunyan	“Beginnende van Jeruzalem” Lukas 24:47	184
John Bunyan	Wat moet ik doen? Hand. 16:31	195
John Bunyan	Wat moet ik doen? Rom. 8:26	207
G.F. Gezelle Meerburg	Vrucht dragen, Joh. 15:5	217
B. Smytegelt	Het komen tot Christus	243
Wilhelmus à Brakel	De voorbereiding op het Heilig Avondmaal	253

Sprekend verleden

Ds. A. van Heteren	Theodorus van der Groe. De bekering (11)	29
Ds. A. van Heteren	Theodorus van der Groe. De bekering (12)	
	(slot)	41
Ds. A. van Heteren	Simon Oomius. Een kerk in het klein (1)	53
Ds. A. van Heteren	Simon Oomius. Een kerk in het klein (2)	64
Ds. A. van Heteren	Simon Oomius. Een kerk in het klein (3)	77
Ds. A. van Heteren	Simon Oomius. Een kerk in 't klein (4)	87
Ds. A. van Heteren	Simon Oomius. Een kerk in 't klein (5)	112
Ds. A. van Heteren	Simon Oomius. Een kerk in 't klein (6)	124
Ds. A. van Heteren	Simon Oomius. Een kerk in 't klein (7)	136
Ds. A. van Heteren	Simon Oomius. Een kerk in 't klein (8)	145
Ds. A. van Heteren	Simon Oomius. Een kerk in 't klein (9) slot	157
Ds. A. van Heteren	Abraham Hellenbroek (1)	169
Ds. A. van Heteren	Abraham Hellenbroek (2)	182
Ds. A. van Heteren	Abraham Hellenbroek (3)	196
Ds. A. van Heteren	Abraham Hellenbroek (4)	220
Ds. A. van Heteren	Abraham Hellenbroek (5)	244
Ds. A. van Heteren	Abraham Hellenbroek (6)	255
Ds. A. van Heteren	Abraham Hellenbroek (7) Zelfonderzoek	267
Ds. A. van Heteren	Abraham Hellenbroek (8) Vader der eeuwigheid	292

Voor de jeugd ds. M.A. Kempeneers

Daniël 1:1-2a	265
Daniël 1:1-2a	278
Daniël 1:1-2a	290

Vragenrubriek ds. K. Hoefnagel

Het zondvloedgebed (2)	6
Izak zegent Jakob	28
Een ieder bedenke.....	40
Separerende prediking	51

Kent de duivel onze gedachten?	63
Het Nieuwe verbond	75
Wijs of dwaas?	86
Het lichaam van Mozes	99
De liefde van de zondares	123
Mensen en engelen	135
Jeugdzonden	156
Jezelf een oordeel eten	173
Kent de duivel onze gedachten?	185
Adam en de Middelaar	208
De enge poort (1)	218
De enge poort (2)	230
Kom ik om, dan kom ik om	256
De rijke jongeling	268
Micha	281
Simon	290

Ontmoetingsdag D.V. zaterdag 14 april 2012 73

te Werkendam in de Chr. Geref. Kerk.

1 Korinthe 15 zal centraal staan

Spreekers: ds. M.C. Tanis, ds. P. de Vries (HHK)

ds. J.M.J. Kieviet en ds. D. Zoet (HHK)

Ontmoetingsdag D.V. zaterdag 15 september 2012

te Urk in de Chr. Geref. Kerk.

Het thema van deze dag was "De eindtijd"

Spreekers: ds. L.W. van der Meij, ds. D. Heemskerk (HHK)

ds. J.M.J. Kieviet en prof. dr. A. Baars

Instituering

Donderdag 13 december 2012 werd de preekplaats Renswoude

(voorheen Overberg) geïnstitueerd als zelfstandige Chr. Geref. Kerk

Ds. L.W. van der Meij leidde de dienst en bediende het Woord uit Maleachi 4:1 en 2. 293

Boekbesprekingen

Ds. G.J. van Aalst	Nodig te weten, verkl. H.C.	294
Dr. A. Baars	De eenvoudige Heidelberger.....!	233
Ds. F. Bakker	Blijft in Mij	247
De Banier	Onze vorstin	151
Andrew Bonar	Lessen uit Leviticus	139
H. Bor	Dagboek, En ga mij met Uw heillicht voor	295
J. Bout en N.J. Spaan	Langs oude paden op nieuwe wegen	
	Zwerftochten in Schotland	114
Thomas Brooks	Gouden appels in zilveren gebeelde schalen, de voortreffelijkheid van een vroegtijdige bekering	31
Ds. P. den Butter	Driemaal gezalfd	149
Drs. Els J. van Dijk	De hunkerende generatie	54
Geref. Bijbelstichting	"Oudvaders. Hun leven en hun werk."	259
Ds. W. van Gorsel	De goede keus	43
H. van Groningen	Jongeren naar het huwelijk	150
Ditteke den Haan	2 leesboekjes: deel 1 Oude Testament	
	Deel 2. Kerst Nieuwe Testament	247
Ditteke de Haan	Toepi en de blanke Toean	282
Gerry Ham-Willemsen	Zorgen voor anderen	269
Ds. D. Heemskerk	Wiens gunst ons troost	139
Arthur Hildersham	De genezing van zondezieke zondaren	30
R. Hoogerwerf-Holleman	Tussen twee rijen van stenen	44
R. Hoogerwerf-Holleman	Helden zonder kroon	67
Simon Jones	De wereld van de vroege kerk	197
Ds. Tj. De Jong	Strijdend erven	294
Gerbrand de Jong, e.a.	Dagboek over de bergrede, Rotsvast	295
Ds. H. Korving	U komt de belofte toe en uw kinderen	17

Ds. B. Labee	Waarover hebben we het?	127
Arie Jan de Lely	Wat depressie met je doet	234
Maarten Luther	Dagboek, Uit de diepten roep ik tot U	17
Maarten Luther	Al ging ik ook in een dal	246
Ds. P. Molenaar	Straks volkomen zaligheid	18
Ned. Ver. Tot bev. Zondagsrust en de Zondagsheiliging	Een lied op den sabbatdag, deel 3	210
Ds. Simon Oomius	Een kerk in 't klein	188
John Owen	Als zonde mij omringt	150
Ds. H. Polinder	David Man naar Gods hart	31
Ds. D. Quant e.a.	Jaarboek Chr. Geref. Kerken in Ned.	11
Ben de Raaf	Zoom in, Bijbels dagboek	55
Ben de Raaf	Bijbels dagboek voor jongeren	91
G. Roos	Schepen in de nacht	43
D. Rosbergen	Toch geloven	101
Ds. P. van Ruitenburch	Inscherpen	139
J.C. Ryle	Voor al mijn zonden	80
P. Schalk	Daar staan we voor	126
W. Schippers	De vondeling	43
W. Schippers	Het veerhuis en de Rozendonk	43
W. Schippers	Eiberslust	150
W. Schippers	Wapenbroeders	163
W. Schippers	De zoon van schipper Holting	198
W. Schippers	Oog om oog	234
Ds. A. Schot	Jakob heb ik liefgehad	17
Ds. A. Schreuder	Naar eer en geweten	89
Bernardus Smytegelt e.a.	Dagboek met kanttekeningen	295
Susannah Spurgeon	Een tafel in de wildernis	115
Ds. L. Terlouw	Als thuisblijven moeilijk wordt	31
Ds. L. Terlouw	Een lege plaats	116
Drs. R. Toes	Verweesde generaties	295
L.J. van Valen	Opgebrand in dienst van zijn Zender	19
Dr. W.H. Velema	Wie is God?	138
Ds. W. Verboom	Uw Woord is mijn lamp	247
Ds. A.T. Vergunst	Brug naar Esther	115
Ds. W. Visscher	De zeven bazuinen	234
Ds. A. v.d. Weerd	Slecht nieuws-goede Boodschap	16
Ds. J. Westerink	Doet dat tot Mijn gedachtenis	148
Prof. G. Wisse	Pastorale brieven rond de heilsfeiten	19
G. van der Zwaan	De eenvoudige Geloofsgetuigen op de Noord-west-Veluwe	102
Ds. H. Zweistra	Trouw en Geloof houdende	18
Ds. H. Zweistra	Inzomen op Kort Begrip	19
Ds. H. Zweistra	Simsons kracht en zwakheid	102

Persbericht

Landelijke diakendag D.V. 29 januari 2011 in de Pniëlkerk te Veenendaal	20
Hulpverleningsdag op 5 februari 2012	32
Platform Waarden en Normen	56
Psalmzangdag in Grote Kerk Dordrecht, 31 maart 2012	56
Cursus Geestelijke Vorming, uitgaande van de Hersteld Hervormde Gemeente en Chr. Geref. Kerk: Spreker H. van Groningen uit Kapelle, D.V. 16 febr. 2012	56
D.V. zaterdag 21 april 2012 Open dag Waardheim te Puttershoek	66
Deputaten Pastoraat in de gezondheidszorg D.V. 14 april 2012 in de Chr. Geref Fonteinkerk te Bunschoten	66
ReVOKE D.V. zaterdag 31 maart 2012 in de Adullamkerk te Barneveld	67
Chr. Urker Visserkoor t.b.v. de SEZ D.V. 31 maart 2012 te Krimpen a/d IJssel	67
Algemene ledenvergadering VGS D.V. zaterdag 14 april 2012 in het Herv. Centrum, Talmastraat 9 te Hardinxveld-Giessendam	78
Hulpverlening Roemenië- D.V. 31 maart 2012 koor en samenzang in de grote Kerk van Oldebroek.	79
HHJO conferentie 16+ D.V. 2 tot 4 mei 2012 in de Albertshoeve te Ermelo	79
HHJO conferentie 19+ D.V. 30 maart tot 2 april in de Albertshoeve te Ermelo	

Idem 11 tot 14 mei 2012 in de Bosbeek te Bennekom	79
LCJ jeugdappel – 16 D.V. 14 april 2012 Locatie: gebouw van de LEG (Schiphol-Rijk)	79
CGK Kerkendag op Urk D.V. vrijdag 18 mei 2012	89
Algemene Ledenvergadering VGS D.V. 14 april 2012	89
in Herv. Centrum te Hardinxveld-Giessendam	
Appèlgroep Klassiek Gereformeerd Belijden Woudenberg in 2012	100
Bezinningsavond op D.V. 2012 april 2012 binnen de classis Leeuwarden;	
Spreeker: Ds. P. den Butter; onderwerp: “Rechtvaardig door het geloof”	101
Haamstedeconferentie D.V. op 27, 28 en 29 augustus 2012 in conferentieoord	
“Mennoerde” te Elspeet.	101
Zendingsdag Elburg, D.V. 18 juli 2012 Locatie: Geref. Kerk Vrijheidsstraat 1, Elburg	101
Kruispuntconferentie Belijdenis, D.V. 16 juni 2012, CGK te Meerkerk	126
Kruispuntconferentie Huwelijk, D.V. 9 juni 2012, HHK te Nijkerk	126
De volhouder wint! Kinderappel -12 LCJ, D.V. 19 mei 2012 te Noordeloos	126
Pinksterappèl, D.V. tweede Pinksterdag, 2012 in de grote kerk van Weesp	126
Vakantiereizen voor lichamelijk gehandicapten (uitgaande van het Deputaatschap	
Pastoraat in de gezondheidszorg van de Chr. Geref. Kerken)	138
Deputaten buitenlandse zending zijn op zoek naar kandidaten voor het zendingswerk in	
Thailand (Isaan).	138
Commissie vormingswerk Christelijke Gereformeerde Kerken	163
Cedrah, woonzorgcentrum Uitzicht, te Vlaardingen vraagt personeel	163
Op uitnodiging van St. De Tabernakel zal dr. J.R. Beeke in Nederland lezingen houden.	
In de week van 13-18 september organiseert de Tabernakel drie bezinningsavonden.	198
Op D.V. 3 september zal de opening plaatsvinden van het academisch jaar 2012/2013	
aan onze universiteit. De rede in deze bijeenkomst wordt gehouden door prof. dr.	
A. Baars. Het thema is: ‘De eenvoudige Heidelberger....!’	198
Op D.V. zaterdag 29 september 2012 houdt de Stichting Studie der Nadere Reformatie	
haar jaarlijks congres in de aula van Hogeschool De Driestar, te Gouda	198
SSNR, De jaarlijkse wintercursus besteedt deze keer aandacht aan het geestelijke leven	210
bij puriteinen, cursusleider dr. R. Bisschop, tel. 0318 – 522691	
D.V. vrijdag 12 oktober 2012 bezinningsavond in de Chr. Geref. Sionskerk te	
Damwoude, aanvang 19.45 uur. Spreker: ds. A.J.T. Ruis, onderwerp: “Vierderlei geloof”	223
Jeugdappel + 16 Het LCJ organiseert D.V. op 27 okt. 2012 het jaarlijks Jeugdappel,	
in gebouw LEG, Kruisweg 55, Aalsmeerderbrug.	224
LCJ Bijbelstudieconferenties D.V. 2-5 november i.s.m. HHJO voor jongeren vanaf	
23 jaar. Van D.V. 23-26 november 2012 organiseert het LCJ een Bijbelstudieconferentie	
voor jongeren vanaf 16 jaar. Het thema is: Openbaring- Waar gaat het met de wereld naar	
toe? De Bijbelstudie Cruise met als thema Eén in een lijdend Lichaam. Deze wordt	
gehouden van D.V. 3-5 januari 2013.	
De conferenties zullen gehouden worden in het Koos Vorrinkhuis in Lage Vuursche.	224
D.V. 27 oktober 2012 gezamenlijke ambtsdragerbijeenkomst CGK/HHK in Chr. Geref.	
Kerk te Werkendam. Spreker Dr. W. van Vlastuin.	233
Jaarlijkse info-avond op de TUA, 23 november 2012	246
Vereniging Samen Alleen (voor weduwen en weduwnaren tot 60 jaar),	
Najaarsvergadering op DV 24 november 2012 te Bunschoten in de Chr. Geref. Kerk	
Spreker: Dhr. N. v.d. Voet.	259
Samen delen is een lotgenotengroep voor jongeren tussen 15 en 30 jaar van wie	
één of beide ouders is overleden. DV 17 november 2012 bezinnende bijeenkomst.	
Thema: Verder na verdriet. Spreker: Dr. Joke Korteweg, Plaats: te Ottoland.	259
Varia	
D.V. vrijdag 20 januari 2012 Chr. Geref. bezinningskring binnen	
de classis Leeuwarden. De bijeenkomst wordt gehouden in de Chr. Geref.	
te Damwoude. Dr. M.J. Kater spreekt over: “De Geest en / in het leven van Christus”	20
Zangavond in de Bovenkerk Kampen D.V. vrijdag 10 februari 2012	32
Steun het Evangelisatiewerk in Gent	80
Bonisa zending, D.V. 21 april te Veenendaal	80
Steun bijbelscholen in China	91
Bonisa landdag te Veenendaal D.V. 21 april 2012	92
Mbuma Zendingsdag 's-Hertogenbosch D.V. 30 april 2012	92
LCJ Christelijke Gereformeerde Kerken, zoekt jeugdwerkadvisers	104
Ds. A. van de Weerd, 40 jaar predikant	115

Gezinsdag D.V. 9 juni 2012 te Uddel; St. Bonisazending; Is. da Costafonds en St. Stéphanos	140
Overlijdensadvertentie Jacob Snoek	151
Zendingsdag Chr. Geref. Kerk, Elburg D.V. 18 juli 2012	152
De Enige Troost, catechisatiemethode, die in 5 delen de catechismus behandelt door ds. A.C. Uitslag	199
Overlijdensadvertentie ds. G. Bouw, kerkenraad CGK Doornspijk	211
Overlijdensadvertentie ds. G. Bouw, kerkenraad CGK Urk Eben-Haëzer	211
Cursus geestelijke vorming Middelharnis – 2012/2013	211
De Vaste Grond, Lesboek voor de belijdeniscatechisatie door ds. H. Korving	211
Bevindingen, door Adriaan van Belzen; aan het woord komen de predikanten P. den Butter, E. Hakvoort, A. van Heteren, A. Kort, B. Reinders, A. Simons, W. Visscher en J. Westerink.	212
Uitgeverij Den Hertog, Bijbels dagboek voor jong en oud, H.Bor	259
Advertentie 60-jarig ambtsjubileum ds. M. Vlietstra op D.V. 19 november 2012	260
Gereformeerde Bijbelstichting, Statenvertaling ook in de toekomst	260
Dankbetuiging i.v.m. overlijden ds. G. Bouw	269
Nieuw: Voor vereniging en bijbelstudiekring, te bestellen bij ds. H. Korving	270
Hudson Taylor, voor Chr. (vervolg)onderwijs in China	270
RST Zorgverleners, tel: 0342 – 422324	271
Noodkreet Stichting China, Veenendaal	271
Timotheos: “Een roep uit Malawi”	271
Spaans Evangelische zending, najaarsactie	272
Eleos, Amersfoort, Zijn op zoek naar: Begeleider in Katwijk, woonvorm De Reling	272
Stéphanos – Geef weeskinderen een toekomst	284
St. Vrienden van Heidelberg en Dordrecht	296

(Vervolg van van pagina 7)

Hij beleed geen enkele zonde en deed alsof hij heel veel had wat in de ogen des Heeren goed was.

nietigheid en onwaardigheid. Tot zulke mensen sprak de Zaligma-ker de gelijkenis van de farizeeër en de tollenaar. Twee mensen gingen op in de tempel om te bidden. Een farizeeër en een tollenaar. De farizeeën wilden zich onderscheiden van het gewone volk en de tollenaars werden erg veracht door het volk. Bidden is een wezenlijke en noodzakelijke godsdienstige plicht. Aan de buitenkant leek het bij beide bidders hetzelfde. Maar de gestalte waarin gebeden werd en de woorden waarmee gebeden werd waren totaal verschillend. Het was de gewoonte staande te bidden. Dat deed ook de farizeeër. Hij had zich afgezonderd van de onreine tollenaar. Hij had zich ook afgezonderd om op te vallen. Hij had alleen maar oog voor de deugden die hij bij zichzelf dacht te vinden. Hij stond er niet erg bij stil dat een heilig God hem zag. Hij had hoge gedachten van zichzelf en verhief zich boven de andere mensen. Hij stond ver boven de schare die de wet niet kent. Hij was beter dan rovers, onrechtvaardigen en overspelers.

Hij verhief zich ook boven de tollenaar. Hij had juist God moeten danken omdat hij een tollenaar in de tempel zag. Maar hij verachtte hem en veroordeelde hem liefdeloos. De farizeeër vastte tweemaal per week. Hellenbroek schrijft dat er maar één vastendag door God was ingesteld: de tiende van de zevende maand op het feest van de verzoening. De andere vastendagen waren menselijke instellingen. Bovendien gaf de farizeeër de tienden van al wat hij bezat. In Deuteronomium 12 wordt voorgeschreven dat de tienden van de vruchten en van de beesten gegeven dienen te worden tot onderhoud van de priesters en de levieten. Moeskruiden en andere kleine dingen waren daarvan uitgezonderd. Maar deze farizeeër deed het tot in het kleinste toe. Hij keek naar zijn eigen deugden en daden met een groot vergrootglas. Hij dankte de Heere voor dit alles. Dit was meer een vertoon van dankbaarheid dan een ware dankzegging. De farizeeër stond daar zonder enige erkenning van zijn zonden. Er was geen

nederigheid en geen ootmoed. De farizeeër sprak een gebed uit zonder geloof in de Messias, want hij steunde op zijn eigen verdiensten. Zijn gebed was zonder liefde, want hij veroordeelde de andere mensen. Zijn gebed was vol geveinsdheid en zelfbedrog. Hij probeerde God als het ware te bedriegen. Hij beleed geen enkele zonde en deed alsof hij heel veel had wat in de ogen des Heeren goed was. Hij deed zelfs dingen die God niet eiste, wat eigenwillige godsdienst is. Hellenbroek schrijft: “O! wat een stinkende adem in de neusgaten van een heilig God.”

De tollenaar

Misschien lette er niemand op de tollenaar, maar God zag hem. De tollenaar stond van verre. Hij wilde zijn ogen niet opheffen naar de hemel. Er was een wonder met hem gebeurd. Hij die teveel geld vroeg van zijn volksgenoten, hij die zich gewenteld had in de zonden, was van een wolf een lam geworden. Hij stond in de tempel om te bidden. “En dat is gemeenlijk het eerste werk van